

**„Czytam sobie z radością” – „Planety Pana Mikołaja”
autorstwa Anny Czerwińskiej-Rydel**

Temat zajęć/pytanie kluczowe:
Czy Kopernik jadł pierniki?

Treści z podstawy programowej:

Uczeń/uczennica:

1. słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiedzania się;
2. wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, lekturą;
3. pisze odręcznie, czytelnie, płynnie
4. czyta w skupieniu po cichu teksty drukowane;
5. wyróżnia samogłoski, dzieli wyrazy na sylaby;
6. planuje, wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych,
7. wykonuje przedmiot według opracowanego sposobu działania

8. wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne:
 - b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną;
9. współpracuje w zespole.

Cele zajęć:

Po zajęciach uczeń:

- Wypowiada się na temat Mikołaja Kopernika.
- Tworzy mapę myśli do tematu KOSMOS.
- Czyta samodzielnie fragmenty książki.
- Rozpoznaje i wymienia w kolejności planety Układu słonecznego.
- Wykonuje model Układu słonecznego.
- Wyjaśnia wynik doświadczenia z jajkami.

Wiek i grupa uczestników:

Uczniowie klasy pierwszej

Czas pracy:

Przewidywany czas pracy- 180 minut

Formy pracy:

zbiorowa, grupowa, indywidualna

Metody pracy:

- pogadanka/słowne
- obserwacyjne
- praca z książką
- praktycznego działania
- doświadczeń

Materiały dodatkowe:

- <https://www.youtube.com/watch?v=nQ0IfLUL31w>
- Egzemplarz książki „Planety Pana Mikołaja”.
- Pierniczki.
- Plakat - Biblioteczka inspiracji.
- Pudełka - jedno na grupę.
- Taca, jajka na grupę- jedno ugotowane, drugie surowe.
- Komputer z połączeniem do Internetu.
- Film <https://www.youtube.com/watch?v=x0hX2J4QNd4>
- kartoniki z nazwami planet Merkury, Wenus, Ziemia, Mars, Jowisz, Saturn, Uran, Neptun.

- Opaska na głowę z obrazkiem Słońca.
- Materiały do wykonania pracy plastyczno-technicznej: pudełko po butach, kartka niebieskiego papieru, czarny flamaster, kredki, nożyczki, klej, 8 patyczków laryngologicznych, paski papieru z obrazkami planet.

Warunki techniczne:

Ławki ustawione w wyspy. Dwie ławki łączą się ze sobą dłuższymi brzegami. Dzieci siedzą w czwórkach.

Przebieg spotkania:

I. Wprowadzenie do tematu.

1. N zaprasza dzieci na dywan. U siedzą w kole. N prosi, by dzieci zamknęły oczy, włącza dowolną muzykę relaksującą i podsuwa dzieciom do wachania pierniki. U słuchają muzyki, nie odpowiadają na zadaną zagadkę.
 - Zamknijcie oczy. Za moment poczujecie zapach, zastanówcie się co to może być, nie odpowiadajcie od razu na moje pytanie, oczy muszą być zamknięte do momentu wyłączenia muzyki.

Gdy N wyłączy muzykę U otwierają oczy.

- Jak się czuliście, gdy mieliście zamknięte oczy?
- Z czym kojarzy się wam muzyka, która towarzyszyła temu zadaniu?
- Z czym kojarzy się wam zapach, który czuć teraz w klasie?
- Z czym kojarzą się wam pierniki?
- Co jest potrzebne, żeby upiec pierniki?

2. N zapisuje na tablicy pytanie kluczowe i prosi chętne dziecko o jego odczytanie.

Czy Kopernik jadł pierniki?

- Jak myślicie, czy Mikołaj Kopernik jadł pierniki?
- Dlaczego mógł je lubić?
- Kto się domyśla co będzie tematem naszych dzisiejszych zajęć?
- Co wiecie na temat Mikołaja Kopernika?
- Co badał Mikołaj Kopernik?
- Co wiecie o Mikołaju Koperniku?
- Czego chcielibyście się jeszcze o nim dowiedzieć?

N zapisuje na tablicy wyrazy, które padają w wypowiedziach U.

(astronom, Toruń, planety, Kraków, obserwatorium, luneta, Słońce, Księżyc, gwiazdy, ... itp)

II. Część właściwa zajęć.

3. Wylosowany uczeń podchodzi do plakatu Biblioteczka inspiracji i otwiera okienko z okładką książki "Planety pana Mikołaja". Kolejny wylosowana osoba odczytuje zapisane wcześniej inspiracje dotyczące opracowania książki (postać astronoma, planety Układu słonecznego, praca plastyczna, mapa myśli-KOSMOS, zabawa ruchowa)

- Jakie czekają nas aktywności po przeczytaniu książki?
- Ustalcie kolejność wykonywania aktywności.

N numeruje aktywności zaproponowane przez U.

4. U gromadzą się przy klasowej biblioteczce przygotowanej do programu "Czytam sobie z radością". Przyjmują dowolną pozycję i uważnie słuchają tekstu czytanego przez N.

- Dlaczego jajko tak zafascynowało małego Mikołaja?
- Jak bawił się z rodzicami?
- Co mają obroty i jajko wspólnego z piernikami?
- Jakie jeszcze inne przedmioty służyły małemu Mikołajowi do doświadczeń?
- Jakie wyrazy powtarzały się najczęściej w tekście?
- Podzielcie wyraz OBROTY na sylaby, podzielcie wyraz WIRUJE na sylaby.

5. N prosi wylosowanego ucznia, żeby odczytał jaka strefa przynależy na plakacie inspiracji do książki "Planety Pana Mikołaja".

- Książka o Kopernika jest w strefie NAUKA. Zabawimy się więc w naukowców.

N prosi, by uczniowie zajęli miejsca w ławkach i żeby ostrożnie wyjęli z pudełek dwa jajka i położyli je na tacy. Jajko ugotowane ma literkę U napisaną na skorupce, jajko surowe S.

- W jaki sposób Mikołaj bawił się jajkiem?
- Spróbujcie wprawić ostrożnie oba jajka w ruch.
- Co zauważacie?

Wnętrze jajka ugotowanego na twardo jest stałe, a surowego płynne. Jajko ugotowane na twardo obraca się szybciej, ponieważ stanowi "ciało stałe", ugotowana zawartość mocno przywiera do skorupki. Jajko surowe ma zawartość płynną, po zakręceniu kręci się skorupka, a zawartość płynna pozostaje niemal w bezruchu.

6. N zaprasza dzieci ponownie do kącika czytelniczego. Do czytania książki zaprasza chętne dzieci.

- Kim został dorosły Mikołaj?
- Co ważnego odkrył?
- Dlaczego nie wszyscy wierzyli w odkrycia Mikołaja Kopernika?
- Jakie pamiętacie planety Układu słonecznego?

7. N zaprasza dzieci do obejrzenia filmu

<https://www.youtube.com/watch?v=x0hX2J4QNd4>

- Jakimi narzędziami posługiwał się Kopernik?
- Dlaczego uważa się, że Kopernik zapoczątkował nowoczesne myślenie o nauce?

Przerwa śródlekcyjna

8. N zaprasza dzieci na dywan, do sali zabaw lub jeśli pozwoli pogoda - na szkolne boisko (wtedy rysuje kredą orbity dla planet).

N rozdaje dzieciom kartoniki z nazwami planet **Merkury, Wenus, Ziemia, Mars, Jowisz, Saturn, Uran, Neptun**. Jedno dziecko otrzymuje opaskę na głowę z obrazkiem Słońca.

N losuje dwoje dzieci: jedno będzie Słońcem, drugie będzie ustawiać "planety" w kolejności.

- Proszę uporządkować planety w Układzie słonecznym.
- Jakie zjawisko udowodnił Mikołaj Kopernik?
- W jaki sposób możemy je pokazać?

U pokazują jak Ziemia krąży wokół Słońca. W ruchu po orbitach są również pozostałe planety. U bawią się tak długo, aż wszyscy przynajmniej raz będą jakąś planetą. Podczas wirowania planet N recytuje rymowankę.

*Słońce wysoko na nieboskłonie jest rozżarzone, gore i płonie.
Planety pędzą wokół niego, Ziemia najbliżej jest Merkurego.
Wenus na srebrno na niebie świeci, tak ją rysują zazwyczaj dzieci.
Jowisz i Saturn z gazów złożone nie mogą być dla nikogo domem.*

9. U wracają do ławek.

W zeszytach tworzą mapę myśli do pojęcia KOSMOS. Współpracują w grupach czteroosobowych.

- Na środku kartki napiszcie KOSMOS. Wokół napiszcie wyrazy, które kojarzą się wam z tym pojęciem. Możecie skorzystać z wyrazów zgromadzonych na tablicy i dodać inne korzystając również z książeczki lub filmu. Pamiętajcie o wielkiej literze w nazwach planet.

10. U w grupach wykonują model Układu słonecznego.

U przygotowują na ławki materiały do wykonania grupowej pracy plastyczno-technicznej: pudełko po butach, kartka niebieskiego papieru, czarny flamaster, kredki, nożyczki, klej, 8 patyczków laryngologicznych, paski papieru z obrazkami planet.

Jedna osoba nakleja na wieczko pudełka niebieską kartkę. Kolejne wycinają paski z obrazkami planet i podpisują je. Na pokrywce w jednym rogu rysują Słońce, a następnie flamastrem dorysowują fragmenty orbit. Na każdej orbicie robią nożyczkami otwór. Na patyczki laryngologiczne nakleją paski papieru z obrazkami planet. Patyczki umieszczają w odpowiednich otworach na narysowanych orbitach. Przygotowują wystawę prac na środku dywanu.

III. Podsumowanie zajęć.

11. U siedzą w kręgu na dywanie. Na środku dywanu ustawiają modele Układu Słonecznego, w rękach trzymają zeszyty otwarte na stronie z mapą myśli o Kosmosie

- Porozmawiajcie z kolegą/koleżanką siedzącą po prawej stronie o tym, czego dziś się nauczyliście. Możecie korzystać z mapy myśli.

U rozmawiają ze sobą przez chwilę. Następnie wracają do rozmowy podsumowującej z N.

- Kim był Kopernik?
- Dlaczego mógł lubić pierniki?
- Czym zajmował się niemal całe życie?
- Dlaczego jego odkrycie było ważne dla ludzkości?
- Jakie dwie planety leżą najbliżej Ziemi?
- Wymieńcie planety w kolejności od Słońca.
- Co chcielibyście zobaczyć przez teleskop?

12. U zaznaczają “okienko” na Karcie Młodego Czytelnika przy ilustracji okładki książki “Planety Pana Mikołaja”

13. Pożegnanie i podziękowanie za aktywną pracę.

Opracowanie: Jolanta Okuniewska